

In zee met

"Mijn hele jeugd heb ik op dit eiland gewoond," vertelt José als ik haar ontmoet in het Texelse natuurgebied de Slufter. "Voor mijn studie ben ik een paar jaar weg geweest, maar na een tijdje miste ik de zee en het eilandgevoel. Ik wilde terug en kon mijn geluk niet op toen ik een huis vond op Texel én niet veel later een baan als dierversorger bij *Ecomare*."

Terwijl José en ik over het strand slenteren, vertelt zij verder: "Ik heb altijd veel met dieren gehad. Ik heb de opleiding tot paraveterinair gevolgd, dat is een dierenartsassistentente die óók bloed mag prikken of een infuus mag aanleggen bij huisdieren. Twee jaar heb ik met honden en katten gewerkt op de faculteit voor diergeneeskunde bij de *Universiteit van Utrecht*. Terug op Texel kon ik bij de vogel- en zeehondenopvang van *Ecomare* aan de slag, omdat ik bij hen stage had gelopen en vakantiewerk had gedaan."

Dat José's hart bij de vogelopvang ligt, blijkt als we door de Slufter lopen. Ze wijst me steeds roofvogels aan en geeft me

de verrekijker die ze gebruikt voor haar werk, zodat ik ze nog beter kan bekijken. "In onze vogelopvang kunnen in totaal zo'n driehonderd vogels logeren," zegt José. "Wij vangen vooral zeevogels op, zoals jan-van-genten, meeuwen, eenden, zee-koeten, alken en strandlopers. En uilen en roofvogels. Als burgers een gewonde of verzwakte vogel vinden op het strand of langs de weg, bellen ze naar *Ecomare*. Mijn vier collega's of ik rukken dan uit om de vogel op te halen en hem te verzorgen, in de hoop dat we hem kunnen redden van de dood en later weer kunnen uitzetten. Mijn dag begint 's ochtends met het schoonmaken van de vogelopvang en het voeren van de vogels. Daarna werk ik de administratie bij; we registreren elke vogel die bij ons verblijft. Ondertussen komen er telefoontjes binnen van mensen die bijvoorbeeld een verkeersslachtoffer hebben gevonden, zoals een aangereiden meeuw. Als het om een meeuw gaat, vragen wij meestal of iemand wil proberen hem zelf te vangen. Er zitten hier namelijk honderden meeuwen: zoveel dat we niet voor elk gehavend dier kunnen uitrukken."

Als iemand veel op het strand te vinden is, is het José wel. Zij werkt bij de vogelopvang van Ecomare op Texel. Tijdens een strandwandeling vertelt ze Vriendin's Stephanie over haar passie voor vogels én de zee...

"Ecomare is een ki-asiel. De k staat voor kustasiel en de i betekent dat wij bij de vijf grootste kustasielen van Nederland horen. De andere vier ki-asielen zijn in Friesland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland. Als er een olieramp gebeurt, werken wij samen. Dan verdelen we de olievogels, zodat we er zoveel mogelijk kunnen redden."

Ik vraag José wanneer er sprake is van een olieramp? "Als er meer dan duizend vogels getroffen zijn," legt ze uit. "Drie jaar geleden gebeurde dat voor het laatst, die olieramp werd Tricolor genoemd. Ik werkte toen nog niet bij Ecomare, maar mijn collega's moesten alle olievogels selecteren. Je kijkt dan welke vogels dood zijn, welke het nog redelijk goed maken en welke ernstig verzwakt zijn. Vervolgens worden de vogels verdeeld over de ki-asielen."

Alleen grote olievlekken komen in het nieuws, maar elk jaar drijven er daarnaast duizenden kleine olievlekken in zee," vertelt José. "Die ontstaan bijvoorbeeld doordat het dek van een olieschip wordt schoongemaakt en er dan olie overboord wordt gemorst, of door olielozingen. Bij Ecomare vangen we gemiddeld zo'n honderd olievogels per jaar op."

"Als wij door burgers gebeld worden dat er een olievogel is aangespoeld op het strand, ga ik het dier halen en vervoer ik het in ons busje naar de vogelopvang. Daar weeg ik de vogel, want aan de hand van het gewicht kan ik bepalen hoe ernstig hij eraan toe is. Als het dier minder dan zevenhonderd gram weegt, is zijn toestand kritiek. Dan is-ie te mager geworden. Doordat de olie tegen z'n veren plakt, klotst het water rechtstreeks tegen z'n

huid. Het dier raakt onderspoeld en kan geen eten meer zoeken en vangen, doordat hij z'n veren niet meer kan bewegen. Ik neem ook de temperatuur van de vogel, zodat ik hem onder de warmtelamp kan plaatsen als hij onder temperatuur heeft. Een olievogel krijgt eerst veertien dagen om tot rust te komen bij ons in de opvang. We voeren hem, zodat hij kan aansterken. Pas daarna ga ik hem wassen. Wassen betekent heel veel stress voor een vogel en als hij onder de zevenhonderd gram weegt, overleeft-ie dat sowieso niet. Eerst was ik een vogel een beetje met de hand, om het ergste vuil weg te halen. Daarna gaat het dier in de vogelwasmachine. Die werkt niet als een gewone wasmachine, hoor: we maken de vogel vast, spreiden zijn vleugels iets naar achteren en vervolgens draaien sproeikoppen om het beestje heen en wassen de veren met water en schoonmaakmiddel. Alle olie moet van de vogel af, want een klein restje dat achterblijft kan hem later al fataal worden."

Enthousiast wijst José mij een torenvalk aan die biddend in de lucht hangt, voordat ze verder gaat: "Helaas overlijdt vijftig procent van de olievogels in onze opvang alsnog. Vooral als dat na het wassen gebeurt, baal ik. Dan hebben we zoveel moeite gedaan om een dier te redden, het is echt jammer als het de olie dan toch niet overleeft. Des te beter gevoel geeft het mij als we in een jaar veel vogels hebben gered. Dan ben ik blij."

José vertelt dat naast olievogels en verkeersslachtoffers elke dag minstens één telefoontje binnenkomt van iemand die een vogel heeft gevonden die verstrikt is geraakt in zwerfvuil, zoals

vliegerdraad. "Mensen gooien troep uit de auto, op het strand of in zee en vogels verwonden zich daaraan, net als zeehonden. Jan-van-genten raken bijvoorbeeld wel eens verstrikt in een losgeraakt visnet. Dan denken ze dat ze daar een nest van kunnen bouwen, maar helaas... Een tijdje geleden werden we gebeld in verband met een vergiftiging. Een boer had zijn land met aardappels bespoten, en meeuwen hadden wormen van dat land gegeten. Suf van het gif werden er een aantal aangerezen. De vogels die we konden vangen, hebben we met behulp van een sonde gespoeld met water. Na een paar uur waren ze gelukkig weer de oude."

"Op dit moment zitten er een jonge fazant, een postduif, vier meeuwen en een zwaan in de opvang. De meeste vogels zijn gewond geraakt. De zwaan had bijvoorbeeld een vishaakje in zijn poot, maar is weer herstellende. De meeuwen zijn gewoon nog jong en een beetje de kneuzen uit hun groep, zij moeten nog leren hoe ze zelf eten kunnen zoeken. Verder hebben we een vaste groep jan-van-genten in de opvang, omdat die vogels altijd in groepen leven. Als we een verzwakte jan-van-gent moeten opvangen, kan hij zich optrekken aan onze eigen groep."

Met het zicht op tientallen meeuwen die langs de vloedlijn scheren, praat José enthousiast verder over haar werk. "Heerlijk vind ik dat geen dag hetzelfde is. Soms moet ik een paar keer achter elkaar uitrukken om vogels te halen, soms worden we minder gebeld. Dan help ik bijvoorbeeld om elf en drie uur met het zeehonden voeren voor de bezoekers van Ecomare. Geweldig is ook hoe mensen meeleven met

zieke of gewonde vogels die ze hebben gevonden. Ze zijn vaak betrokken en bellen later nog eens om te vragen hoe het met de vogel gaat. Om de zwaan die in onze opvang verblijft, is een hele woonwijk bezorgd. Buurtbewoners die hem hebben gevonden, komen hem om de beurt voeren en op ziekenbezoek. Als ik met de Ecomare-bus over het strand rijd of met mijn verrekijker de kust afspeur op zoek naar verstrikte vogels, merk ik aan hun reacties dat mensen mijn baan heldenwerk vinden. Zelf haal ik veel voldoening uit het terugzetten van vogels die zijn genezen of hersteld. Dat doen we zoveel mogelijk op de vindplek, om een natuurlijk evenwicht in stand te houden. Het verschilt per vogel en verwonding wanneer we dat doen. Soms is een vogel al na een paar dagen hersteld, soms logeert hij een paar maanden bij ons."

"Een kantoorbaan zou niets voor mij zijn, de natuur hoort bij mij en ik geniet elke werkdag van de prachtige Texelse zee en de frisse buitenlucht. In mijn vrije tijd loop ik met mijn hond over het strand of ik speur met mijn verrekijker de horizon af, op zoek naar bijzondere vogels. In de winter kan ik helaas veel minder uur werken dan in de zomer, omdat ik als dierverzorger voor mijn loon afhankelijk ben van de bezoekersaantallen van Ecomare en in de winter komen er nu eenmaal veel minder toeristen. Maar dit seizoen beseft ik elke dag dat ik me gelukkig mag prijzen dat ik een betaalde baan heb in de vogelopvang, want dat kunnen niet veel mensen zeggen. Het is vaak vrijwilligerswerk. En mocht er 's winters een olleramp gebeuren, dan trek ik me natuurlijk niets aan van hoeveel contracturen ik heb. Dan ruk ik gewoon uit om zoveel mogelijk vogels te redden."

Tekst: Stephanie Kaars. Foto's: Remco Bohle.

...vogelredder José